



ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubora Šeba a sudkýň JUDr. Evy Sakálovej a JUDr. Edity Bakošovej v právnej veci žalobcu **S.**, proti žalovanému **L. H.**, bytom H., zastúpenému JUDr. L. Š., advokátom v K., **o zaplatenie 1 291,99 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Košice – okolie pod sp.zn. 6 C 99/2006, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 1. októbra 2009 sp.zn. 1 Co 52/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice – okolie rozsudkom z 13. marca 2009 č.k. 6 C 99/2006-112 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 38 922,50 Sk titulom neoprávneného odberu zemného plynu žalovaným. Žalobcu zaviazal nahradiť žalovanému trovy konania 548,84 € do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Pri rozhodovaní vo veci samej vychádzal zo zistenia, že žalovaný ako odberateľ odoberal od žalobcu zemný plyn na adrese H., pričom zamestnanci žalobcu pri kontrole dňa 4.8.2004 zistili poškodenie overovacej značky meradla. Poškodený plynomer bol demontovaný a odoslaný na expertízu do S., ktorá v posudku zo dňa 30.9.2004 č. X. konštatovala poškodenie overovacej značky na počítadle, v dôsledku čoho plynomer nevyhovoval technickým a metrologickým požiadavkám. Žalobca faktúrou splatnou dňa 31.8.2004 vyfakturoval žalovanému škodu mu spôsobenú neoprávneným odberom zemného plynu vo výške 38 922,50 Sk (1 291,99 €).

Vychádzajúc z týchto zistení a z ustanovenia § 30 ods. 3 zákona č. 70/1998 Z.z. vyvodil potom súd záver, že nárok žalobcu nie je dôvodný, lebo pri neoprávnenom odbere plynu je odberateľ plynu povinný uhradiť dodávateľovi plynu škodu, ktorú mu neoprávneným odberom spôsobil. Musí ísť o faktické konanie, s ktorým je spojená určitá forma vnútorného vzťahu škodcu, teda zavinenie. Podľa názoru prvostupňového súdu nestačí však iba určitý stupeň zavinenia, musí ísť o úmyselné zavinenie, ktoré poškodený – žalobca musí dokázať. Žalobca teda mal preukázať, že žalovaný buď sám, alebo s jeho súhlasom, resp. vedomím, prípadne priamo na jeho podnet niekto iný do meradla zasiahne takým spôsobom, že meradlo buď vôbec nezaznamenáva odber plynu alebo ho zaznamenáva nesprávne. Poukázal na to, že právna úprava zákona o energetike účinná do 31.12.2004 bola založená na princípe zavinenia, kedy povinnosťou žalobcu bolo preukázať zavinenie odberateľa plynu – žalovaného a keďže v danom prípade žalobca nepreukázal zavinenie žalovaného prípadne, hoci aj cez iné osoby s jeho vedomím alebo na jeho príkaz, nie je daná zodpovednosť žalovaného za náhradu škody, preto žalobu v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobcu rozsudkom z 1. októbra 2009 sp.zn. 1 Co 52/2009 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 1 291,99 € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a v rovnakej lehote mu nahradiť aj trovy konania v sume 141,56 €. V dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na to, že pre posúdenie danej veci je významné, na princípe akej zodpovednosti (subjektívnej alebo objektívnej) je konštruovaná skutková podstata neoprávneného odberu plynu podľa ustanovenia § 30 ods. 2 písm.c/ zákona č. 70/1998 Z.z., t.j. v prípade, ak odberateľ odoberal plyn meraný meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. S poukazom na ustanovenia §§ 24 ods. 7 a 30 ods. 2, 3, 4 zákona č. 70/1998 Z.z. a vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa mal za to, že v danom prípade bola naplnená skutková podstata neoprávneného odberu plynu podľa ustanovenia § 30 ods. 2 písm.c/ zákona č. 70/1998 Z.z., pretože žalovaný odoberal plyn meraný meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, zodpovedá žalobcovi za škody, ktoré neoprávneným odberom spôsobil (§ 30 ods. 3). Je tomu tak preto, že zákonná úprava z ustanovenia § 30 ods. 2 písm.c/ zákona č. 70/1998 Z.z. je vybudovaná na princípe objektívnej zodpovednosti za škodu vzniknutú neoprávneným odberom, a to bez ohľadu na to, kto zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii poškodil. Za škodu takto vzniknutú robí

zákon bez ďalšieho zodpovedným odberateľa. Princíp objektívnej zodpovednosti za škody vzniknuté neoprávneným odberom plynu meraným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii spočíva v tom, že pri naplnení tejto skutkovej podstaty nie je potrebné preukazovať, či meradlo bolo poškodené zavinením žalovaného a či k porušeniu došlo v dôsledku jeho zásahu. Ak súd prvého stupňa dospel k opačnému záveru, jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Pokiaľ ide o výšku škody, ktorú je žalovaný povinný nahradiť žalobcovi, túto žalobca správne vypočítal v zmysle vyhlášky č. 266/1999 Z.z. Výrok o trovách konania oprel o ustanovenia §§ 142 ods. 1 a 224 ods. 2 O.s.p.

Proti uvedenému rozsudku podal žalovaný dovolanie a žiadal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, aby potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny a zaviazal žalobcu na náhradu trov dovolacieho konania. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. a odôvodnil ho tým, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.). Poukázal na to, že „predpokladom zodpovednosti za škodu podľa ust. Občianskeho zákonníka, ktorý vo vzťahu k zákonu č. 70/1998 Z.z. lex generalis je protiprávne konanie, vznik škody, príčinná súvislosť a to kauzálny nexus a zavinenie“. Prípady objektívnej zodpovednosti Občiansky zákonník upravuje osobitným spôsobom a tejto zodpovednosti sa nemožno zbaviť (§ 421a ods. 1, § 427 a iné). Osvojac si argumentáciu z odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového súdu uviedol, že právna úprava zákona o energetike účinná do 31.12.2004 bola ale založená na princípe zavinenia, kedy pri neoprávnenom odbere plynu bolo povinnosťou žalobcu preukázať zavinenie odberateľa plynu – žalovaného, ktorú skutočnosť však žalobca nepreukázal, preto nie je daná zodpovednosť žalovaného za náhradu škody.

Žalobca sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného nie je dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V zmysle ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania a dovolacím dôvodom, vrátane jeho vecného (obsahového) vymedzenia dovolateľom. Obligatórne sa zaoberá vadami vymenovanými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Vady konania uvedené v § 237 O.s.p. dovolateľom namietané neboli a ani dovolacím súdom neboli zistené.

Uplatnením dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p. možno odvolaciemu súdu vytknúť, že jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Úlohou dovolacieho súdu v prípade dovolania odôvodneného nesprávnym právnym posúdením veci, je posúdiť, či odvolací súd na zistený skutkový stav použil správny právny predpis a či ho aj správne interpretoval.

Vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod je predmetom preskúmania dovolacím súdom právna otázka týkajúca sa druhu zodpovednosti odberateľa plynu za škodu spôsobenú dodávateľom plynu neoprávneným odberom plynu, pričom odvolací súd vo svojom rozhodnutí zaujal stanovisko, že v danom prípade ide o objektívnu zodpovednosť (bez ohľadu na zavinenie) žalovaného.

Žalobca si svoj nárok na náhradu škody uplatnil s odvolaním sa na ustanovenie § 30 ods. 2 písm.c/ a § 30 ods. 3 zákona č. 70/1998 Z.z. (ďalej len „Zákon o energetike“), t.j. domáhal sa náhrady škody podľa osobitného zákona obsahujúceho vlastnú úpravu náhrady škody spôsobenej dodávateľovi plynu neoprávneným odberom odberateľom plynu.

Neoprávneným odberom plynu je ober bez uzatvorenej zmluvy o dodávke plynu alebo v rozpore s uzavretou zmluvou (§ 30 ods. 1 Zákona o energetike).

Podľa § 30 ods. 2 Zákona o energetike neoprávneným odberom je aj odber plynu

a/ z tej časti plynárenského zariadenia, ktorou prechádza nemeraný plyn,

b/ bez meradla alebo s meradlom, ktoré v dôsledku neoprávneného zásahu odberateľa plynu buď vôbec nezaznamenáva, alebo nesprávne zaznamenáva odber plynu,

c/ meraný meradlom, ktoré nebolo namontované dodávateľom alebo na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii.

Pri neoprávnenom odbere plynu je odberateľ plynu povinný nahradiť dodávateľovi plynu škody, ktoré mu neoprávneným odberom spôsobil (§ 30 ods. 3 Zákona o energetike).

Pri výslovnom zákaze akéhokoľvek zásahu do meradla inou osobou ako dodávateľom plynu (§ 25 ods. 5 Zákona o energetike) je zrejmé, že cit. zákon v ustanoveniach § 30 ods. 1 a 2 konkretizuje niekoľko skutkových podstát, ktoré označuje za neoprávnený odber plynu, pričom z hľadiska posúdenia druhu zodpovednosti odberateľa plynu za škodu spôsobenú dodávateľovi plynu neoprávneným odberom podľa § 30 ods. 3 Zákona o energetike treba dôsledne rozlišovať, od ktorej skutkovej podstaty (z viacerých možných) neoprávneného odberu dodávateľ plynu odvíja uplatnený nárok na náhradu škody, keďže prichádza do úvahy tak subjektívna zodpovednosť odberateľa plynu, ak je to napr. v prípade neoprávneného odberu plynu v zmysle cit. ustanovenia § 30 ods. 2 písm.b/ Zákona o energetike (neoprávnený zásah „odberateľa“ do meradla), ako aj objektívna zodpovednosť, teda zodpovednosť bez zreteľa na zavinenie, ako je to napr. v prípade neoprávneného odberu plynu v zmysle cit. ustanovenia § 30 ods. 2 písm.c/ Zákona o energetike (odber plynu meraný meradlom, na ktorom „bolo porušené“ zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii). V súvislosti s posledne uvedeným prípadom (o ktorý ide aj v prejednávanej veci) je potrebné zdôrazniť fakt, že odberateľ zodpovedá (už len) za to, že odoberal plyn meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, pričom porušenie tohto zabezpečenia mohol spôsobiť ktokoľvek, teda, porušenie zabezpečenia meradla proti neoprávnenej manipulácii nie je viazané len na odberateľa samotného, prípadne na iné osoby, ktoré či už na podnet odberateľa plynu alebo s jeho vedomím toto zabezpečenie meradla porušili.

Pokiaľ teda v preskúmvanej veci odvolací súd otázku druhu zodpovednosti vyriešil tak, že ide o objektívnu zodpovednosť žalovaného (škodcu) za škodu spôsobenú neoprávneným odberom plynu, na zistený skutkový stav aplikoval správny právny predpis, ktorý aj správne interpretoval. Preto námietka dovolateľa, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci nie je opodstatnená.

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného zamietol (§ 243 ods. 1 O.s.p.).

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobca si však náhradu týchto trov neuplatnil, preto mu náhrada trov dovolacieho konania priznaná nebola.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. novembra 2011

JUDr. Ľubor Šebo, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová